

LA UCEV OPINA SOBRE ELS TEMES DE L'ACTUALITAT EDUCATIVA

Som...

La **Unió de Cooperatives d'Ensenyament Valencianes (UCEV)** és l'entitat que representa i defensa els interessos de les cooperatives d'ensenyament de la Comunitat Valenciana. Encara que legalment es va constituir el 1998, va començar molt abans com a Secció d'Ensenyament de la Federació Valenciana d'Empreses Cooperatives de Treball Associat (FEVECTA), entitat a la qual es troba vinculada actualment com a part del moviment cooperatiu de treball de la Comunitat Valenciana.

Actualment, són molts els temes que estan d'actualitat en el debat educatiu. Fruit de l'anàlisi i la reflexió, a continuació exposem la postura de la UCEV en relació amb totes aquestes qüestions:

Opinem sobre...

LES RETALLADES

La UCEV sempre s'ha manifestat en contra del Decret de retallades del Consell i en defensa d'uns serveis públics de qualitat. En coherència amb aquesta postura, en els últims anys ha secundat les diverses manifestacions celebrades i aquelles vagues convocades en defensa d'un ensenyament públic de qualitat.

No obstant això, i malgrat les dificultats viscudes en els centres educatius en els últims anys, la posició de la UCEV ha estat en tot moment que les cooperatives d'ensenyament havien de continuar amb la vida normal de les escoles pel que fa a no deixar de fer activitats extraescolars per no afectar l'alumnat ni a les seUes famílies. Així mateix, ha apostat per continuar assistint a totes aquelles iniciatives de formació del professorat, pel seu impacte clar i directe en la millora de la qualitat de l'ensenyament.

LA REFORMA EDUCATIVA (LOMQE)

Les cooperatives d'ensenyament vam comparèixer davant la Comissió d'Educació del Congrés dels Diputats per valorar la LOMQE. Allà vam expressar que la LOE tenia evidents espais de millora, però que era necessari un ampli consens social i polític per abordar una reforma de calat, ja que, en cas contrari, era probable albirar en el futur un nou canvi legislatiu educatiu.

La reforma plantejada en la LOMQE no és, segons la nostra valoració, oportuna ni afavoridora del que pensem que el sistema requereix. Creiem que, si pel que s'aposta és per millorar la qualitat de l'ensenyament i lluitar contra l'abandonament i el fracàs escolar, s'haurien de tenir en compte també un altre tipus de consideracions o intervencions, que impliquen el diàleg previ amb els agents educatius.

Així mateix, hem expressat en diferents moments la nostra opinió sobre temes més concrets com:

- L'ESO: La UCEV s'ha manifestat sempre totalment en contra de convertir el 4^t de l'ESO en un curs propedèutic, d'orientació al Batxillerat o la FP, així com dels itineraris que determinen i encotillen massa aviat l'evolució de l'alumnat, dificultant el transvasament d'alumnes entre un itinerari o un altre.

Caldria procedir a elaborar un diagnòstic de necessitats de l'ESO per a determinar l'oportunitat i el sentit de la seua revisió. L'ensenyament secundari requereix d'un augment de recursos per atendre correctament les necessitats de l'alumnat, flexibilitzant el currículum i l'organització interna dels centres, actualitzant metodologies, millorant la relació amb les famílies, millorant la formació inicial del professorat i establint el major nombre de ponts i passarel·les entre línies i etapes, entre d'altres plantejaments.

- REVÀLIDES: És un dels aspectes de la llei que menys agraden a la UCEV. L'establiment de revàlides al final de l'ESO i Batxillerat deixa sense contingut l'avaluació contínua i processal. A més de trencar l'autonomia dels centres, es mostra una absoluta desconfiança en la professionalitat del professorat, per la qual cosa es rebutja aquest plantejament.

Pel que fa a l'establiment de la publicació de proves censals, considerem que poden acabar per esdevenir un pernicios *rànquing de centres*. No estem en contra de l'avaluació externa si es fa en funció de cada projecte educatiu, el perfil de l'alumnat escolaritzat, etc., amb l'objecte de donar indicadors de millora als centres, però no si està vinculat sense més a les ajudes, beques i altres recursos. L'experiència ha demostrat que aquesta pretesa competència entre els centres en realitat ni és beneficiosa ni equitativa. És a dir, pot haver-hi hagut un treball excel·lent, amb esforços magnífics i el resultat final estiga per sota d'un altre centre on les condicions de partida siguen molt més favorables.

- RELIGIÓ AVALUABLE: La UCEV està en contra de recuperar la Religió com a assignatura opcional i avaluable per considerar que l'educació religiosa ha de quedar fora del currículum escolar i situar-se en l'àmbit familiar o com a activitat voluntària fora de l'horari escolar.
- EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA: Respecte de la substitució de l'assignatura d'Educació per a la ciutadania per una altra denominada Educació Cívica i Constitucional, ens sembla un nou canvi innecessari a hores d'ara. No creiem que l'actual assignatura entre en contradicció amb l'ensenyament dels valors

constitucionals, cívics, de pluralitat i convivència democràtica que es pretén traslladar a l'alumnat.

- **ESCOLA INCLUSIVA:** Estem a favor de l'escola inclusiva amb tot el que aquest concepte comporta, pel que estem totalment en contra de l'escola segregacionista i del finançament públic de l'escola diferenciada per sexes.

D'acord amb la postura manifestada per la UCEV en la seva **1ª Declaració Educativa (2009)**, la diversitat és un tema central hui per a l'escola: Significa assumir la complexitat de l'alumnat i desenvolupar una tasca educativa que amplie els drets i les oportunitats de tots els xiquets i xiquetes. Per tant, estem convençuts que sense fer-se càrrec de la diversitat existent hui en la nostra societat no es pot produir el fet educatiu, ja que seria com dir que es pot educar al marge de la vida.

- **FP DUAL:** El règim d'alternança entre el centre educatiu i l'empresa que proposa l'FP Dual a la Comunitat planteja alguns interrogants organitzatius i de gestió a l'hora de concretar i posar en marxa el model de manera adient per no adequar-se al nostre alumnat i al nostre teixit empresarial, el que pot produir un efecte negatiu.
- **CONCERTS EDUCATIUS:** La LOMQE no acaba d'abordar les qüestions pendents i de resoldre alguns defectes de l'actual model de concertació, com és l'adequació del mòdul econòmic al cost real de l'ensenyament.
- **BILINGÜISME:** Considerem que en la reforma educativa hi ha una evident devaluació de les llengües cooficials. El nostre plantejament general és que ha d'existir un respecte absolut a l'aprenentatge de totes les llengües oficials de les comunitats autònomes bilingües i no apostar per unes llengües davant d'altres.

Tal i com vam manifestar públicament amb motiu de la presentació de la **2ª Declaració Educativa de la UCEV (2011)**, la nostra proposta és el PLURILINGÜISME. A l'hora de fer escola plurilingüe, les cooperatives d'ensenyament aposten per normalitzar l'ús del valencià en els centres. Si volem arribar a un nivell de plurilingüisme real hem d'aprofitar l'accés al bilingüisme que tenim en aquesta comunitat. Si no es fa una aposta clara pel bilingüisme és difícil creure que el trilingüisme estarà ben plantejat.

- **AUTONOMIA DELS CENTRES:** És d'agrair que s'insistisca en l'autonomia dels centres. No obstant això, hi ha el risc d'exercir aquesta autonomia en sentit contrari al desenvolupament d'una educació veritablement democràtica. Segons la **4ª Declaració Educativa de la UCEV (2013)**, l'autonomia ben entesa pot esdevenir un valuós instrument per millorar la qualitat de l'ensenyament i reduir el fracàs escolar, en permetre als centres actuar de manera autònoma davant el seu propi context social, econòmic i educatiu. Però, cal una reflexió global i en profunditat sobre el que necessiten els centres per afavorir l'èxit de l'alumnat. En tot cas, estem clarament en contra de l'especialització curricular en l'àmbit de l'educació obligatòria.
- **INSPECCIÓ EDUCATIVA:** Apostem, així mateix, per un altre enfocament de la inspecció educativa més col·laboradora. Que el centre pugui tindre un projecte educatiu propi i

que la inspecció estiga enfocada a revisar aquests continguts per avaluar la seua coherència i s'ajuste a la legislació educativa i al marc constitucional.

CENTRES D'INICIATIVA SOCIAL (CIS)

No entrem a discutir ací la idoneïtat o no dels CIS com a estratègia per part de l'Administració. Respecte a l'anunci de la preferència de les cooperatives a l'hora de concórrer als concursos dels Centres d'Iniciativa Social (CIS), és una decisió que s'ajusta al que estableix la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia i l'Ordre de concerts. Les cooperatives d'ensenyament han demostrat al llarg de la seua ja extensa trajectòria la seua clara vocació de servei públic abordant problemàtiques socials, donant resposta a les necessitats de les seues comunitats escolars i col·laborant amb la Conselleria d'Educació per a resoldre qualsevol problemàtica escolar plantejada.

Tot i això, creiem que els plecs de condicions per a la construcció dels citats CIS, per les seues exigències econòmiques i financeres, estan més encaminats a afavorir a un altre tipus de models educatius.

EDUCACIÓ INFANTIL

Sense el compromís d'oferir una escola infantil de qualitat, no es pot parlar seriosament de qualitat de l'ensenyament. D'acord amb la **5ª Declaració Educativa de la UCEV (2014)**, la societat ha de reconèixer la important tasca educativa i pedagògica de l'etapa infantil enfront de la consideració assistencial que arrosseguem del passat. Per a les cooperatives d'ensenyament l'educació infantil és un dret i per això reclamem que l'Estat garantisca l'escolarització en l'etapa 0-3 per garantir el principi d'igualtat d'oportunitats.

Per això, venim criticant de manera reiterada l'ofegament econòmic que viu el sector de les escoles infantils de la Comunitat pel retard en els pagaments corresponents al bo infantil, ja que provoca incertesa en les empreses i genera precarietat laboral en el col·lectiu d'ensenyants.

PLA DE XOC CONTRA EL FRACÀS ESCOLAR

La UCEV va fer arribar a la Conselleria d'Educació les seues propostes al Pla de Xoc contra el Fracàs Escolar que es va posar en marxa durant el curs 2012-2013. L'informe detalla un seguit de propostes concretes agrupades en tres eixos bàsics d'acció: mesures de prevenció, detecció i intervenció amb diferent incidència, segons les diferents etapes educatives i el context de cada centre. Una bateria de mesures concretes de diferent abast i adreçades a tots els col·lectius que intervenen en la tasca educativa: professorat, departaments d'orientació, personal directiu dels centres, famílies i la pròpia administració.

Les cooperatives d'ensenyament plantegen: Flexibilitat en el currículum perquè l'escola pugui adaptar-se al ritme de creixement de cada persona i no al contrari i, així mateix, per poder respectar la diversitat d'intel·ligències i formes d'accedir al saber, etc.

Pel que fa a l'organització, es proposa trencar les fronteres de l'aula tal i com les coneixem hui, afavorint la formació de grups de recerca, de projectes, etc. no només per criteris d'edat; disposar de més diversitat de professionals-especialistes que garantisquen la inclusió dels alumnes, permetre la col·laboració entre professionals dins de l'escola i la intervenció d'altres col·laboradors i voluntaris en la tasca educativa, així com promoure la participació de les famílies, una cosa molt arrelada entre les cooperatives d'ensenyament.

Finalment, plantejem l'ús de metodologies cooperatives a partir dels interessos de l'alumnat, perseguint la construcció d'aprenentatges significatius que afavorisquen l'experimentació i el descobriment.

BEQUES DE MENJADOR PER A LA CONCERTADA

La UCEV valora molt positivament estendre a l'alumnat escolaritzat en centres concertats la possibilitat d'accedir a les ajudes de menjador escolar, en atenció a la realitat socioeconòmica actual. L'Ordre de Conselleria suposa, a més, un reconeixement al paper de l'escola concertada com a servei públic educatiu.

Cada centre, en funció del seu alumnat, haurà d'analitzar les seues possibilitats a l'hora de cofinançar aquesta ajuda perquè les famílies que més ho necessiten no es veguen en la situació de no poder percebre aquesta ajuda per als seus fills, el que, sense voler-ho, pot generar algunes situacions de desigualtat entre centres o zones.

APRENDRE A EMPRENDRE EN L'ESCOLA

És important la implantació d'activitats i metodologies educatives que fomenten l'esperit emprendedor a l'aula i ensenyar a emprendre en cadascuna de les etapes educatives. A més, recolzant-nos en les moltes experiències que ja existeixen en tot el territori estatal, constatem el valor afegit que suposa la incorporació de les cooperatives escolars com a metodologia de participació i autoorganització per part de l'alumnat.

BATXILLERAT D'EXCELÈNCIA

La UCEV rebutja la segregació de l'alumnat segons les seues capacitats com a mètode pedagògic front a la inversió en atenció a la diversitat de l'alumnat. Hi ha nombrosos estudis i pràctiques educatives que reforcen la idea que els millors resultats s'obtenen gestionant la diversitat a l'aula, també ho entén així l'OCDE, que recomana treballar amb grups mixtes com a manera d'enriquir els aprenentatges de tot l'alumnat si guen quines guen les seues capacitats i habilitats.

Hi ha opcions per a atendre amb èxit la diversitat a l'aula sempre que hi haja professionals motivats i recursos per donar-los suport. L'augment de les ràtios, les fortes retallades econòmiques i la pressió que es genera en els docents és just el contrari del que caldria fer. En tot cas, cal gestionar tot el sistema amb un enfocament d'excel·lència, i no sols per uns quants.

AVANÇAMENT DEL CURS I DE LES PROVES EXTRAORDINÀRIES

Disconformitat del nostre col·lectiu amb l'avançament per considerar-lo precipitat, ja que, tot i l'elevada estabilitat de les plantilles i equips docents, l'avançament del curs ha generat un estrès impropï en els centres.

Pel que fa a l'avançament del final de curs a secundària, en opinió de la UCEV, provocarà problemes d'organització de la vida escolar i de conciliació per a les famílies que no s'han previst i que tenen a veure amb l'organització dels menjadors escolars, de els viatges de fi de curs o d'etapa i, més important encara, amb les conseqüències d'avançar a juny els exàmens de setembre quan no hi ha una base pedagògica per a fer-ho.